

10-й клас

Історія

України

Директорія.

Відновленн

я УНР

Актуалізація опорних знань

- Коли відбувалася Перша війна Радянської Росії проти УНР? Визначте, якими були її результати?
- Які політичні сили виступили в опозиції до гетьмана П. Скоропадського?

Український національний

ОПОЗИЦІЯ Союз

Серпень
1918 р.

Мета

діяльності

Український
Національно-
Державний
Союз

Український
Національний
Союз

- ✓ створення демократично-парламентарного ладу;
- ✓ закріплення самостійності української держави

ЛІДЕРИ

Андрій
Ніковський

з **серпня**
1918 по **18**
вересня
1918 рр.

Володимир
Винниченко

з **18**
вересня
1918 по **14**
листопада
1918 рр.

Микита
Шаповал

з **14**
листопада
1918 по
січень 1919
рр.

Український національний

Союз

Напрямки діяльності

Поміркована частина

Легальна діяльність,
порозуміння з
гетьманом

Опозиційна частина

Підготовка до
збройного повстання
проти гетьмана

**Жовтень
1918 р.**

**Переговори з
гетьманом**

Вимоги УНС до гетьмана

МЕТА

**налагодження
відносин з
гетьманом**

- Проведення аграрної реформи на основі ліквідації великого землеволодіння.
- Забезпечення трудового селянства землею.
- Установлення демократичних свобод.
- Прийняття демократичного виборчого закону.
- Скликання Українського національного конгресу.
- Спільне розв'язання кадрових

Український національний

Союз

24 жовтня 1918 р.

Вхід членів УНС
до коаліційного
уряду

Олександр
Лотоцький

Петро
Стебницький

Андрій
В'язлов

Володимир
Леонтович

Максим
Славинський

Український національний

Союз

Перехід УНС на
антигетьманські
позиції

Зрив
домовленостей

підготовка анти-
гетьманського
перевороту

Наслідки
переговорів

Трактат про федерацію з Росією

14 листопада
1918 р.

З документу: «...після перемоги країн Антанти, які підтримують концепцію єдності Російської держави, остання має бути відновленою на "федеративних принципах"»

Федерація України
з небільшовицькою
Росією

Розрахунок на
прихильність країн
Антанти

Трамога про федерацію з

Причини Росією прийняття

Революційні солдати і
матроси біля
Брандербурзьких воріт

Революція в
Німеччині і
Австро-Угорщині

Вплив на події в
Україні

- ✓ Послаблення влади П.Скоропадського;
- ✓ анулювання більшовицькою Росією Брестського мирного договору.

Грамота про федерацію з

Росією

Причини прийняття

13 листопада
1918 р.

Загроза з боку
Анулювання
більшовицької Росії

Брестського мирного
договору

Українська делегація на
мирних переговорах із
Росією. 1918 р.

- ✓ Росія зняла зобов'язання не втручатися у внутрішні справи України;
- ✓ підготовка до вторгнення в Україну.

Із постанови ВЦВК про анулювання Брест-Литовського мирного договору

Всім народам Росії, населенню всіх окупованих областей і земель. Всеросійський ЦВК цим урочисто заявляє, що умови миру з Німеччиною, підписані в Бресті 3 березня 1918 р., не мають сили і значення. Брест-Литовський договір (а також і Додаткова угода...) у цілому і з усіх пунктів оголошуються скасованими. Усі включені в Брест-Литовський договір зобов'язання, щодо сплати контрибуції або поступок територіями і областями, оголошуються недійсними...

Трудящі маси Росії, Ліфляндії, Естляндії, Польщі, Литви, України, Фінляндії, Криму і Кавказу, звільнені німецькою революцією від гніту грабіжницького договору, продиктованого німецькою воєнщиною, нині мають самі вирішувати свою долю. На місце імперіалістичного миру повинен прийти соціалістичний мир, мир, укладений трудящими масами народів Росії, Німеччини і Австро-Угорщини, які звільнилися від гніту імперіалістів. ...В основу справжнього миру народів можуть лягти лише ті принципи, які відповідають братерським відносинам між трудящими всіх країн і націй і які були проголошені Жовтневою революцією і відстоювалися російською делегацією в Бресті. Всі окуповані області Росії будуть очищені. Право на самовизначення повною мірою буде визнане за трудящими націями всіх народів. Всі збитки мають бути відшкодовані справжніми винуватцями війни – буржуазними класами...

Як пояснювалися у документі причини

Що мав на увазі радянський уряд Росії коли заявляючи, що «всі окуповані області Росії будуть очищені»?

Грамота про федерацію з

Росією

Причини

прийняття

Посилення білого руху

Особливості

Біле діло. Плакат 1919 р.

- ✓ Боротьба проти радянської влади;
- ✓ підтримка ідеї “єдиної і неподільної Росії”;
- ✓ підтримка з боку Антанти

Білі козаки

Білий рух

Білогвардійська агітка

**За відновлення
самодержавства**

**За встановлення
республіки**

**За встановлення
конституційної
монархії**

**Прагнення до відродження
Російської держави в
довоєнних межах**

Грамота про федерацію з Росією

Наслідки прийняття

Угода “білого”
генерала
Денікіна про
спільну
боротьбу з
більшовиками

Визнання
країнами
Антанти
гетьманського
уряду

Початок анти-
гетьманського
повстання

Країни Антанти довгий час орієнтувалися на підтримку білогвардійського табору, вважаючи Українську Державу “витівкою німців”

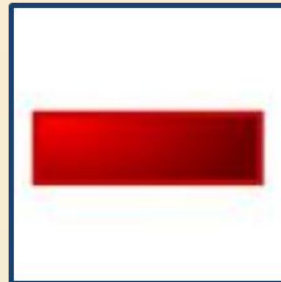

Історичні оцінки

Історики

- **Тактичний хід** - консолідація України з анти-більшовицькими силами Дону і Кубані

Історики

- перехід гетьмана П. Скоропадського до табору великодержавної контрреволюції і **зрада** ідеї самостійності України

Антигетьманське повстання

13 листопада 1918
р.

Засідання
УНС

Питання
збройного
виступу

Орган для
керівництва
повстанням

Рішення про
створення
Директорії

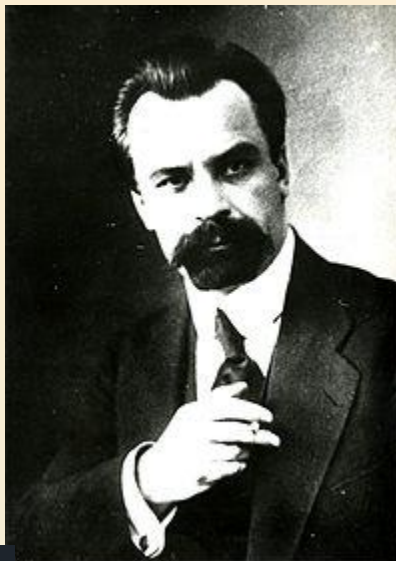
Директорія

- форма організації
верховної влади у
вигляді особливої
колегіальної форми
управління

Склад Директорії

**Андрій
Макаренко**
(Об'єднана
рада
залізничників
України)

**Володимир
Винниченко**
- голова
(Українська
соціал-
демократична
робітнича
партія)

**Панас
Андрієвський**
(Українська партія
соціалістів-
самостійників)

**Симон Петлюра -
Головний Отаман**
(Українська соціал-демократична
робітнича партія)

Федір Швець
(Українська партія
соціалістів-революціонерів)

Антигетьманське повстання

Піочаток

повстання

14 листопада 1918

р.

Центр
повстання

Біла
Церква

Головна
ударна сила

Січові
стрільці

Симон
Петлюра
прибуває
до Білої
Церкви
після
звільнення
Державною
вартою

... але головною нашою силою, на яку я принаймні найбільше рахував, був полк Січових Стрільців, галичан, що стояв у Білій Церкві. Він мав півтори тисячі багнетів, був зразково дисциплінований і складався з національно свідомого елемента. Цей полк на думку організації, мав би служити ядром повстання, круг якого гуртувались би інші наші сили...

В.Винниченко. Відродження Нації, Том 3 — Київ-Відень, 1920 рік.

Антигетьманське повстання

15 листопада 1918
р.

Заклик Директорії до
збройної боротьби
проти гетьманату

В.Винниченку належить
авторство "Відозви до
населення" Директорії

Антигетьманське повстання

17 листопада 1918

р.

Угода Директорії з Великою солдатською радою німецьких військ про нейтралітет

Рада Народних уповноважених – революційний уряд Німеччини, який виступав за припинення війни

Директорія схилила на свій бік німців та деякі збільшовичені українські частини, пообіцявши їм землю та дозвіл на пограбування Києва.

Скоропадський, Павло.
Спогади — Київ-Філадельфія,
1995.

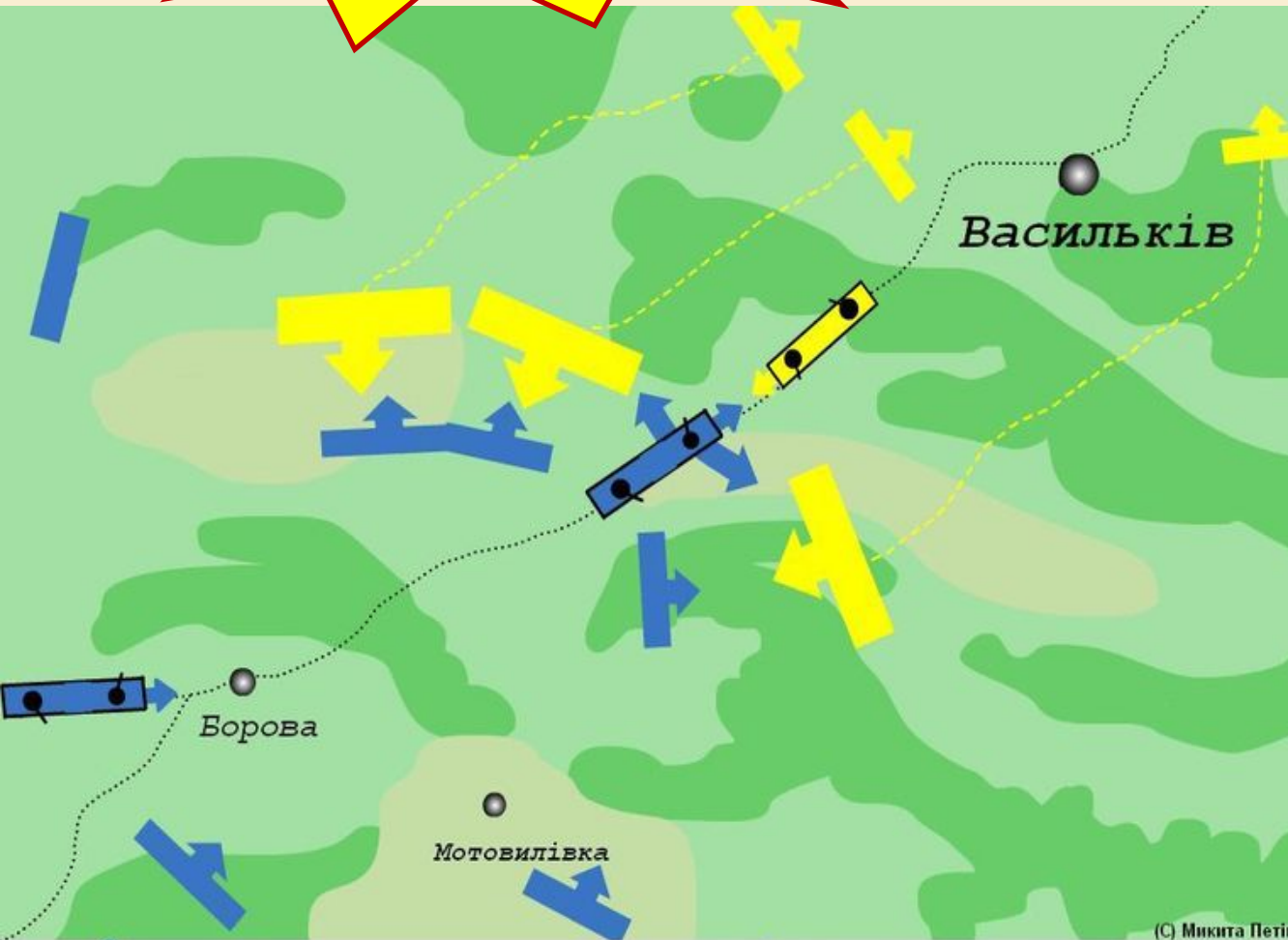
Антигетьманське повстання

Бій під

Мотовилівкою

18 листопада 1918

р.

- Розгром військами Директорії гетьманських військ;
- повстання стає всеукраїнським.
- війська Директорії УНР починають наступ на

(С) Микита Петік

- Війська Директорії

- Війська Гетьманату

Союз П.Скоропадського з Антантою

Причина

Реальна загроза
гетьманському режиму

з боку
Директорії

з боку
більшовицької
Росії

Значення

Можливість існування
тільки національно-
територіальної
автономії
обмеженого типу

Угода з Антантою

Суть

**Передислокація
союзницьких
військ на південь
України**

Антигетьманське повстання

**19 листопада
1918 р.**

**Директорія
оголошує
загальну
мобілізацію**

**С. Петлюра видає наказ
- обіцянка надати
додаткові земельні
ділянки всім, хто
«своєчасно стане до
війська»**

**20 листопада
1918 р.**

**100 тис. чол. –
антигетьманські
сили**

**Початок облоги
Києва**

Антигетьманське повстання

14 грудня 1918 р.

«Я, гетьман усієї України, на протязі семи з половиною місяців докладав усіх сил, щоб вивести край з того тяжкого становища, в якому він опинився. Бог не дав мені сил справитись із цим завданням. І нині я, з огляду на умови, які тепер склалися, і керуючись виключно добром України, відмовляюся від влади».

З тексту зречення П. Скоропадського від влади

**Вступ військ
Директорії до
Києва**

**Зречення гетьманом
П.Скоропадським влади
і втеча до Німеччини**

**Рада Міністрів
передає владу
Директорії**

Причини падіння Гетьманського

переміну

Вузька соціальна база

Соціально-економічна політика в інтересах панівних верств і окупаційної влади

Поразка Німеччини і Австро-Угорщини у Першій світовій війні

Відсутність дієздатної регулярної української національної армії

Наростання соціальної напруженості і формування організованої опозиції

Гетьман з родиною у Німеччині

Внутрішня політика

Директорії

18 грудня 1918

р.

Перейзд Директорії
до Києва

Перші
рішення:

- відновленн
я

Української
Народної

Республіки

19 грудня 1918 р. Директорія на
Софіївській площі (Винниченко,
Андрієвський, Швець, Петлюра)

Внутрішня політика

Директорії

Перейзд Директорії до Києва

18 грудня 1918

р.

Перші рішення:

- постанова про негайне звільнення всіх призначених при гетьмані чиновників;
- намір позбавити промислову й аграрну буржуазію виборчих прав;
- владу на місцях передбачалося передати Трудовим радам селян, робітників та трудової інтелігенції.

Втрата підтримки переважної більшості спеціалістів, промисловців та чиновників

державного апарату

Внутрішня політика

Директорії

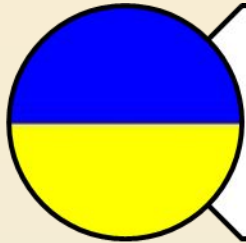
Декларація

26 грудня 1918

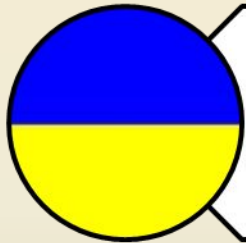
р.

Основні

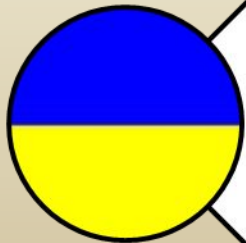
положення

Скасування Гетьманщини

Директорія – тимчасова верховна влада до скликання Конгресу трудового народу України

Влада в УНР належить народу у формі трудових рад селян, робітників та інтелігенції, а експлуаторські класи позбавляються права голосу.

Проголошення Декларації Директорії на Софійському майдані. 1918 р.

Внутрішня політика

Директорії

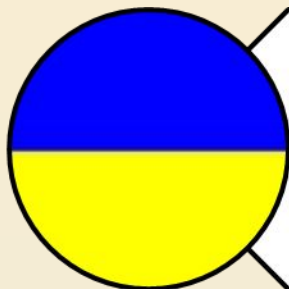
Декларація

26 грудня 1918

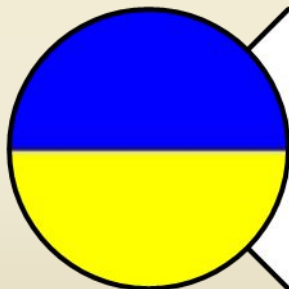
р.

Основні

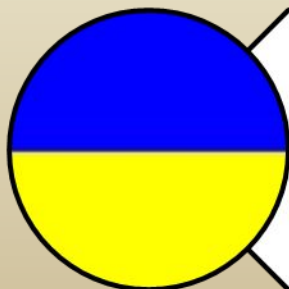
положення

Скасування великих землеволодінь,
передача землі селянам без викупу

Проголошення 8 – годинного робочого
дня та демократичних свобод

Налагодження міжнародних відносин
на засадах нейтралітету та мирного
співіснування з усіма країнами

Внутрішня політика

Директорії Аграрне питання

Конфіскація поміщицьких земель

Не підлягали конфіскації: землі промислових підприємств, цукрових заводів, а також іноземців, земельні наділи площею до 15 десятин

На Правобережжі Польща домоглася визнання за поміщиками польського походження статусу іноземних громадян - їхня власність оголошувалася **недоторканою** (термін і порядок розподілу землі не визначалися; лишалося непорушним дрібне селянське землеволодіння)

Незадоволення аграрною політикою Директорії

Селяни – вважали дії Директорії пропоміщицькими та прокуркульськими

Поміщики й буржуазія - вважали, що Директорія ігнорує їх станові інтереси

Внутрішня політика

Формування Директорії

уряду

Рада Народних
Міністрів

26 грудня 1918 р.

Діяльність
уряду

- схвалено закони про державну мову України (українську) і про автокефалію Української православної церкви

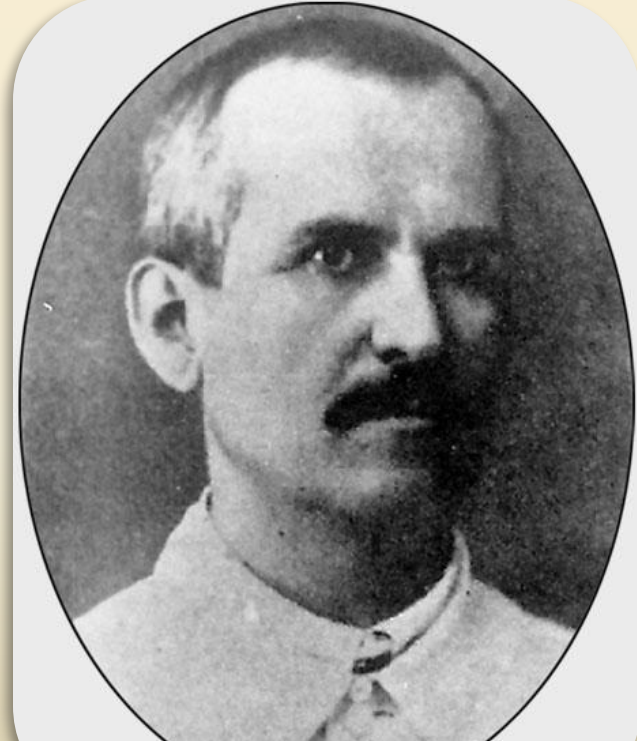
1 січня
1919 р.

- схвалено земельний закон

5 січня
1919 р.

- проголошено універсал про об'єднання УНР і ЗУНР

22 січня
1919 р.

Володимир Чехівський - голова Ради міністрів з 26 грудня 1918 р. по 11 лютого 1919 р.

Внутрішня політика

Директорії

Політичний курс

16 січня 1919 р.

“Державна нарада”

Володимир Винниченко

Точки зору на державне будівництво

Скликання
Трудового
конгресу
Підтримка

Встановлення
диктатури
пролетаріату у
вигляді рад

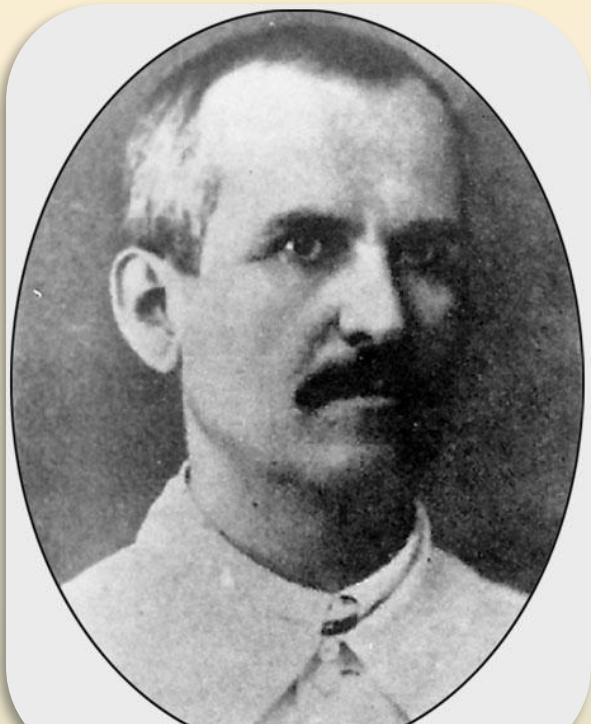
Встановлення
воєнної
диктатури

Внутрішня політика

Політична
Директорії
дискусія
партія

Українська соціал-демократична робітничка

партія

Володимир Чехівський
виступав за
впровадження рад і
соціалістичних
принципів
господарювання

Володимир
Винниченко
виступав проти
передачі влади
радам

Симон Петлюра
виступав як
проти рад, так і
проти диктатури

Внутрішня політика

Політична Директорія дискусія

Осип Назарук і
Іван Чайківський
(січові стрільці)

Селянська спілка
(Олександр Янко) і
Українська партія
соціалістів-
революціонерів
(Микола Шаповал)

Всеукраїнська рада
селянських депутатів

- за
встано-
влення
воєнної
диктатури

- за надання
влади
радам, які є
волевиявле-
нням
народу

- за негайну
передачу
влади
виконкомам
селянських і
робітничих
рад

Внутрішня політика

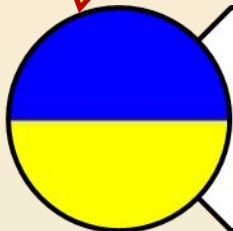
Директорії

Універсал

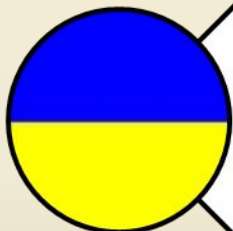
Трудового

конгресу України

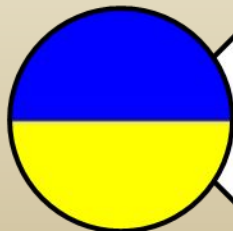
28 січня 1919 р.

Вища влада передавалася Директорії

Виконавчі функції мала здійснювати Рада народних міністрів, підзвітна Трудовому конгресу, а в перервах між його засіданнями — Директорії

Влада на місцях мала перейти під контроль губернських і повітових трудових рад, що обиралися пропорційно від селянства і робітництва

Внутрішня політика

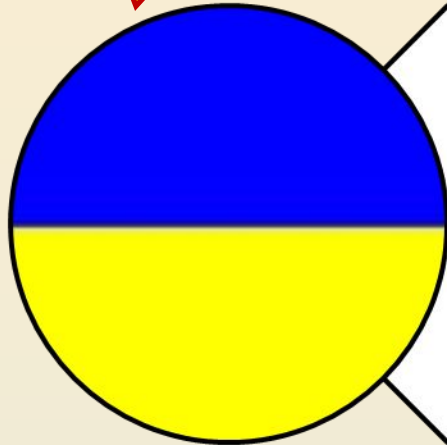
Директорії

Універсал

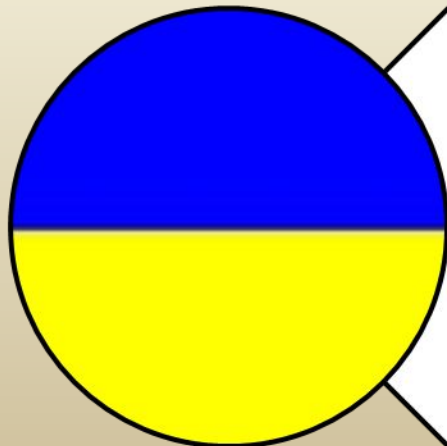
Трудового

конгресу України

28 січня 1919 р.

Підготовка роботи наступної сесії Трудового конгресу покладалася на комісії з оборони республіки, земельну, освітню, бюджетну, закордонних справ, харчових справ

Уряд і комісії мали виробити інструкцію про вибори до трудових рад і закон про вибори Всенародного парламенту Незалежної соборної Української Республіки

Внутрішня політика Директорії

Трудовий
конгрес

Завдання для
Директорії і
Ради народних
міністрів

Здійснення земельної реформи
шляхом передачі землі
трудящим селянам **без викупу**

Ліквідація безробіття серед
пролетарських верств шляхом
відновлення роботи
промислових підприємств

Оборона незалежності
республіки

Завдання

Внутрішня політика Структура влади Директорії Директорії УНР

Директорія

Трудовий конгрес

Рада народних міністрів

Представники Ради народних міністрів на місцях

Губернські та
повітові трудові
ради

Закріплення матеріалу

1. Чому історики дали діаметрально протилежні оцінки діяльності Директорії?
2. Якої точки зору дотримуетесь ви? Відповідь обґрунтуйте.

История Украинской ССР. – Киев., 1984. – т.6.-с.363

«Після приходу до влади Директорії в Україні була відновлена республіканська форма державного устрою. Влада в губерніях і повітах мала належати трудовим радам робітників, селян та інтелігенції, без будь – якої участі експлуаторських

Висновки

Грамота про федерацію з Росією
стала поштовхом до
антигетьманського повстання, яке
здійснила Директорія

У час приходу Директорії до влади
внутрішнє становище України було
вкрай складним

Директорія проголошувала
вірність інтересам трудящих селян
та робітників, але її діяльність була
нечіткою і суперечливою